

MASARYKOVA UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA OBČANSKÉ VÝCHOVY

Seminární práce na téma:

SOUČASNÁ SITUACE V AFGHANISTÁNU

Do semináře k mezinárodním vztahům

Karla Kočvarová, 406956

Brno, 2018

Afganistán je země, která se nachází v jižní až jihozápadní části Asie. Sousedí s Čínou, Iránem, Pákistánem, Tádžikistánem, Turkmenistánem a Uzbekistánem (obr. č.1)¹

Sovětská válka

Pokud se chceme zabývat současnou situací v Afghánistánu, musíme se vrátit v čase do dob, kdy zde probíhala Sovětská válka. Tato válka má totiž ještě dnes svoje následky.

Válka probíhala v letech 1979 – 1989. K jejímu vypuknutí už ale v roce 1973 vedlo svržení krále a dosazení k moci prezidenta Daúda. Tohoto využilo SSSR a pokusilo se v oblasti posílit svůj vliv. Do země vyslalo několik tisíc svých odborníků. Postupem času se však začal prezident cítit komunistickou stranou ohrožen. Jeho snaha o převzetí vlády nakonec ale vedla k puči a moci se ujala komunistická strana. Myšlenky socialismu ale v Afghánistánu nebyla příliš oblíbená. Došlo tedy k dalšímu převratu a k moci se dostal Hazifulláh Amín. Tento se již nenechal ovlivňovat mocí SSSR. SSSR se tedy rozhodlo jednat a 25. prosince 1979 zahájila vojenskou intervenci. Samotná válka trvala 10 let, během kterých se státy přetahovali o vítězství. Výsledek války výrazně ovlivnilo zapojení USA, které se postavily proti svému nepříteli ze studené války SSSR, a podporovaly Afgánské jednotky jak po stránce materiální, tak i výcvikem. V bílém domě se dokonce konalo zasedání bývalého prezidenta Ronalda Reagana a zástupců Mudžáhidů (obr. č. 2).

Válka skončila vítězstvím Mudžáhidů. O tomto konfliktu se začalo mluvit jako o Sovětském Vietnamu.²

Válka s USA

Válka mezi Afghánistánem a USA započala po teroristickém útoku 11. září 2001 na několik cílů v USA a poté, co strana Talibánu odmítla vydat Usámu bin Ládina, který byl za útoky odpovědný.

Roku 2001 operace Trvalá svoboda odstartovala již 17 let trvající válku, která zdá se, se stále nechýlí ke konci.

Na jedné straně konfliktu stojí USA, na druhé straně Talibán.

Kdo jsou členové Talibánu a kde se v zemi vzali? Talibán je to organizace, která se zformovala z afghánských uprchlíků, kteří ze země emigrovali do Pákystánu právě během sovětské války. Tito uprchlíci se roku 1994 zformovali v Kandaháru a převzali vládu nad zemí. Později, roku 1996, prohlásili zemi za plně islámský stát. V roce 2001 bylo hnutí svrhnuto, ale v menších skupinách operuje v oblasti stále. Je však důležité si uvědomit, že ne každá skupina operující v Afghánistánu

¹Afgánistán. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA): WikimediaFoundation, 2001- [cit. 2018-10-09]. Dostupné z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Afgh%C3%A1nist%C3%A1n#/media/File:Mapa_Afgh%C3%A1nist%C3%A1nu.PNG

²Válka v Afghánistánu 1979 - 1989. Valka.cz [online]. [cit. 2018-10-09]. Dostupné z:

<https://www.valka.cz/10679-Valka-v-Afghanistanu-1979-1989>

patří k Talibanu. Na území operují i skupiny jak je například Islámské hnutí Uzbekistánu nebo Národní revoluční fronta východního Turkmenistánu.³

Ještě v roce 2001, po svržení vlády Talibanu vznikla organizace ISAF tedy International Security Assistance Force, v překladu mezinárodní bezpečnostní podpůrná síla (obr.č.3). Tato organizace byla ustanovena organizací spojených národů (OSN) a byla pod velení severoatlantické organizace (NATO). Původně byla ASAF ustanovena pouze pro zajištění Kábulu, avšak v roce 2003 již byla rozšířena po celém území Afghánistánu. Až v roce 2014 předala organizace ISAF vládu Afgánské vládě.⁴

Česká mise v Afghánistánu

Jakožto součást NATO se i vojáci České republiky zapojili do afghánskému konfliktu. České jednotky se soustředily v provincii Logár. Jedná se především o polní nemocnice, chemické jednotky nebo techniky. V lednu roku 2018 jsme měli v Afghánistánu 263 vojáků.⁵

Současná situace

Ačkoliv to může znít až neuvěřitelně, obzvláště pro nás, kteří si rok 2001 a vpadnutí amerických jednotek do Afghánistánu pamatujeme, od tohoto okamžiku uběhlo už 17 let, během kterých se v této zemi mnohé změnilo. 17 let, života v okupaci a ve strachu. A jak se zdá válka není ještě u konce.

Současným prezidentem je Ašraf Ghaní. Avšak pod vádou Kábulu se nachází asi pouze jen 60% celé země (obr. č. 4). Dále se na území pohybuje 13 000 vojáků, z čehož část jsou vojenské jednotky USA a část vojenské síly NATO.⁶

Jedním z důsledků takto dlouho trvající války je také fakt, že asi 37% obyvatelstva žije pod hranicí chudoby. To znamená, že jejich denní příjem nečiní více než 1,25 USD. V zemi vládne také velká negratnost, asi 36%. Není totiž výjimkou, když jsou školy využívány jako vojenské budovy. Kvůli chudobě musí navíc děti pracovat nebo jsou verbováni jako dětští žoldáci.⁷

Nedávno se k celé situaci v Afghánistánu vyjádřil i současný americký prezident Donald Trump. Na rozdíl od plánu minulého prezidenta Baracka Obami, který plánoval vojenské jednotky za země stáhnout, Donald Trump zastává opačný názor. Rozhodl se vojenské síly v zemi posílit, aby nedal volné pole teroristům. Jak se sám vyjádřil: *“Vítězství bude mít jasnou definice: útočit na nepřitele, vymýtit islámský stát, rozdrtit Al-Kajdu, zabránit Talibanu v převzetí Afghánistánu a zastavit hromadné teroristické útoky na Ameriku dřív, než k nim dojde”*⁸

Současná situace tedy svobodnému Afghánistánu nakloněná není. Uvidíme, co pro něj přinese budoucnost.

³ Válka, na kterou se zapomíná. Afghánistánu hrozí krvavé dělení, lidé jsou zoufalí, říká novinářka Procházková [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2357950-valka-na-kterou-se-zapomina-afghanistanu-hrozi-krvave-deleni-lide-jsou-zoufali-rika>

⁴ tamtéž

⁵ tamtéž

⁶ tamtéž

⁷ tamtéž

⁸ Trump pokračuje v boji, odchod z Afghánistánu otevřel dveře terorismu [online]. [cit. 2018-10-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2217160-trump-pokracujeme-v-boji-odchod-z-afghanistanu-otevrel-dvere-teroristum>

Přílohy:

Obrázek 1 Poloha Afghánistánu a sousední země

Obrázek 2 Jednání prezidenta Ronalda Reagana a Mudžáhidů v Bílém domě

Obrázek 3 Logo International Security Assistance Force (mezinárodní bezpečnostní podpůrná síla s arabským nápisem pomoc a spolupráce)

Obrázek 4 60% území ovládaného vládou Kábulu (červeně)

